

Lag om fritidsbåtar och vattenskotrar;

utfärdad den 11 februari 2016.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs² följande.

Allmänna bestämmelser

Lagens innehåll och syfte

1 § Denna lag syftar till att skydda människors hälsa och säkerhet samt främja miljö- och konsumentskydd genom bestämmelser om konstruktions- och tillverkningskrav för produkter enligt denna lag.

Lagens tillämpningsområde

2 § Denna lag ska tillämpas på följande produkter när de tillhandahålls eller släpps ut på marknaden eller tas i bruk för sport- och fritidsändamål:

1. fritidsbåtar och delvis färdigställda fritidsbåtar,
2. vattenskotrar och delvis färdigställda vattenskotrar,
3. viss utrustning för fritidsbåtar och vattenskotrar när utrustningen släpps ut separat på unionsmarknaden,
4. framdrivningsmotorer som är installerade eller särskilt avsedda att installeras på eller i fritidsbåtar eller vattenskotrar, även när motorerna genomgår omfattande ändringar, och
5. fritidsbåtar och vattenskotrar som genomgår omfattande ombyggnad.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om vilken utrustning som ska omfattas av lagen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka fritidsbåtar, vattenskotrar och andra produkter som lagen inte ska tillämpas på.

I den utsträckning denna lag ska tillämpas, ska inte fartygssäkerhetslagen (2003:364) tillämpas.

¹ Prop. 2015/16:64, bet. 2015/16:TU8, rskr. 2015/16:142.

² Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/53/EU av den 20 november 2013 om fritidsbåtar och vattenskotrar och om upphävande av direktiv 94/25/EG, i den ursprungliga lydelsen.

3 § I denna lag avses med

1. *fritidsbåt*: alla typer av vattenfarkoster, oavsett framdrivningssätt, vilka är avsedda för sport- och fritidsändamål och har en skrovlängd på 2,5–24 meter, med undantag av vattenskotrar,

2. *vattenskotter*: en vattenfarkost avsedd för sport- och fritidsändamål vars skrovlängd understiger 4 meter, vars främsta drivkälla är en framdrivningsmotor med ett vattenjetaggregat och som är konstruerad för att framföras av en eller flera personer som sitter, står eller står på knä på ett skrov, snarare än inuti,

3. *framdrivningsmotor*: alla förbränningsmotorer som är direkt eller indirekt avsedda för framdrivning och som arbetar enligt ottoprincipen eller med kompressionständning,

4. *omfattande ändring av motor*: ändringar i en framdrivningsmotor som kan göra att motorn överskrider fastställda utsläppsgrensvärden för avgaser eller som ökar motorns nominella effekt med mer än 15 procent,

5. *omfattande ombyggnad av farkost*: sådan ombyggnad av en vattenfarkost som ändrar dess framdrivningssätt, innebär en omfattande motorförändring eller ändrar den i sådan utsträckning att den möjligen inte uppfyller de tillämpliga grundläggande säkerhets- och miljökraven i denna lag,

6. *tillhandahållande på marknaden*: leverans av en produkt för distribution, förbrukning eller användning på unionsmarknaden i samband med kommersiell verksamhet, mot betalning eller gratis,

7. *utsläppande på marknaden*: tillhandahållande för första gången av en produkt på unionsmarknaden,

8. *ibruktagande*: första gången en produkt som omfattas av denna lag används inom Europeiska unionen av slutanvändaren,

9. *tillverkare*: varje fysisk eller juridisk person som tillverkar en produkt eller låter konstruera eller tillverka en produkt och saluför denna produkt, i eget namn eller under eget varumärke,

10. *tillverkarens representant*: en fysisk eller juridisk person som är etablerad i Europeiska unionen och som enligt skriftlig fullmakt från tillverkaren har rätt att i tillverkarens ställe utföra särskilt angivna uppgifter,

11. *importör*: en fysisk eller juridisk person som är etablerad i Europeiska unionen och som släpper ut en produkt från ett tredjeland på unionsmarknaden,

12. *privatimportör*: en fysisk eller juridisk person som är etablerad i Europeiska unionen och som i samband med icke-kommersiell verksamhet importerar en produkt från ett tredjeland till unionen i syfte att ta den i bruk för egen del,

13. *distributör*: en fysisk eller juridisk person i leveranskedjan, utöver tillverkaren eller importören, som tillhandahåller en produkt på marknaden,

14. *harmoniserad standard*: harmoniserad standard enligt definitionen i artikel 2.1 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 av den 25 oktober 2012 om europeisk standardisering och om ändring av rådets direktiv 89/686/EEG och 93/15/EEG samt av Europaparlamentets och rådets direktiv 94/9/EG, 94/25/EG, 95/16/EG, 97/23/EG, 98/34/EG, 2004/22/EG, 2007/23/EG, 2009/23/EG och 2009/105/EG samt om upphävande av rådets beslut 87/95/EEG och Europaparlamentets och rådets beslut 1673/2006/EG,

15. *återkallelse*: en åtgärd för att dra tillbaka en produkt som redan har tillhandahållits slutanvändaren,

16. *tillbakadragande*: en åtgärd för att förhindra att en produkt i leveranskedjan tillhandahålls på marknaden,

17. *marknadskontroll*: den verksamhet som bedrivs och de åtgärder som vidtas av myndigheterna för att se till att produkterna är förenliga med de krav som fastställs i relevant unionslagstiftning om harmonisering och att de inte äventyrar hälsa, säkerhet eller andra aspekter av skyddet av allmänintresset,

18. *CE-märkning*: märkning genom vilken tillverkaren visar att produkten är förenlig med tillämpliga krav i unionslagstiftning om harmonisering som föreskriver att detta märke ska anbringas,

19. *bedömning av överensstämmelse*: den process där det visas huruvida kraven i denna lag och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen avseende en produkt har uppfyllts.

Krav på fritidsbåtar, vattenskotrar och viss utrustning

Grundläggande krav

4 § Produkter som omfattas av denna lag får endast tillhandahållas på marknaden eller tas i bruk om de, korrekt underhållna och använda i enlighet med avsedda ändamål, inte äventyrar hälsa och säkerhet för personer, egendom eller miljö och endast på villkor att de uppfyller grundläggande säkerhets- och miljökrav.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka grundläggande säkerhets- och miljökrav som ska uppfyllas.

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att följande produkter får undantas från krav i denna lag och om närmare villkor för undantagen:

1. delvis färdigställda fritidsbåtar och vattenskotrar,
2. utrustning som är avsedd att ingå som en del i en fritidsbåt eller vattenskotter,
3. framdrivningsmotorer som uppfyller kraven i annan lagstiftning, och
4. produkter som visas på mässor, utställningar, demonstrationer och liknande evenemang.

Presumtion om överensstämmelse

6 § En produkt som överensstämmer med en harmoniserad standard eller delar av en standard till vilken hänvisningar har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning ska förutsättas överensstämma med de grundläggande kraven enligt 4 § och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till den bestämmelsen i den utsträckning kraven omfattas av standarden.

Försäkran om överensstämmelse

7 § En produkt som omfattas av denna lag och som tillhandahålls på marknaden eller tas i bruk ska åtföljas av en försäkran om överensstämmelse eller av annan försäkran att produkten uppfyller tillämpliga krav.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om utformningen av och innehållet i en försäkran om överensstämmelse och annan försäkran.

CE-märkning

8 § En produkt som omfattas av denna lag ska vara CE-märkt när den tillhandahålls på marknaden eller tas i bruk.

Bestämmelser om CE-märkning finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om CE-märkning av produkter som omfattas av denna lag.

Dokumentation som följer med produkten

9 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldigheter i fråga om information och dokumentation som ska finnas på eller medfölja produkten och som avser

1. tillverkarens samt det anmälda organets identifikationsmärkning av produkten,
2. uppgifter om tillverkaren och importören, och
3. bruksanvisningar och säkerhetsinformation som tillverkaren och importören ska se till att produkten åtföljs av.

Skyldigheter för olika aktörer

Tillverkarens särskilda skyldigheter

10 § När en tillverkare släpper ut sin produkt på marknaden, ska denne se till att produkten uppfyller de grundläggande kraven enligt 4 § och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till den bestämmelsen genom att utföra eller låta utföra en bedömning av överensstämmelse. Tillverkaren ska utarbeta teknisk dokumentation som kan ligga till grund för bedömningen av överensstämmelse.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förfarandet för bedömning av överensstämmelse och om innehållet i den tekniska dokumentationen.

11 § Om bedömningen av överensstämmelse visar att produkten uppfyller de tillämpliga grundläggande kraven, ska tillverkaren upprätta en försäkran enligt 7 § och CE-märka produkten. Tillverkaren ansvarar därmed för att produkten överensstämmer med kraven.

Tillverkaren ska behålla den tekniska dokumentationen och en kopia av försäkran enligt 7 § under tio år efter det att produkten släppts ut på marknaden.

12 § En tillverkare ska säkerställa att det finns rutiner så att de grundläggande kraven enligt 4 § och de föreskrifter som meddelats i anslutning till den bestämmelsen uppfylls vid all tillverkning av produkten.

Importörens särskilda skyldigheter

13 § Innan en importör släpper ut en produkt på marknaden ska denne säkerställa att tillverkaren uppfyllt sina skyldigheter enligt 10 och 11 §§ samt föreskrifter som meddelats i anslutning till 9 §.

Om importören anser eller har anledning att anta att produkten inte är förenlig med de grundläggande kraven enligt 4 § och de föreskrifter som meddelats i anslutning till den bestämmelsen, får importören inte släppa ut produkten på marknaden förrän den uppfyller kraven. Om produkten bedöms utgöra en risk, ska tillverkaren och marknadskontrollmyndigheten informeras.

14 § En importör ska för en marknadskontrollmyndighet inom Europeiska unionen kunna uppvisa en kopia av försäkran enligt 7 § och på begäran se till att myndigheten får tillgång till den tekniska dokumentationen under en tid av tio år efter det att produkten släppts ut på marknaden.

Distributörens särskilda skyldigheter

15 § Innan en distributör tillhandahåller en produkt på marknaden ska denne verifiera att produkten är CE-märkt enligt 8 §, åtföljs av en försäkran enligt 7 § och att tillverkaren och importören uppfyllt sina skyldigheter enligt föreskrifter som meddelats i anslutning till 9 §.

Om distributören anser eller har anledning att anta att produkten inte är förenlig med de grundläggande kraven enligt 4 § och de föreskrifter som meddelats i anslutning till den bestämmelsen, får distributören inte tillhandahålla produkten på marknaden förrän den uppfyller kraven. Om produkten bedöms utgöra en risk, ska tillverkaren eller importören och marknadskontrollmyndigheten informeras.

Importörens och distributörens skyldigheter vid lagring och transport

16 § En importör eller en distributör ska så länge denne har ansvar för en produkt säkerställa att lagrings- eller transportförhållandena inte äventyrar produktens överensstämmelse med de grundläggande kraven enligt 4 § och de föreskrifter som meddelats i anslutning till den bestämmelsen.

Tillverkarens och importörens skadeförebyggande skyldigheter

17 § En tillverkare eller en importör ska bedriva ett skadeförebyggande arbete i syfte att få kännedom om risker hos produkter som de har tillhandahållit.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tillverkarens och importörens skyldigheter enligt första stycket.

Tillverkarens, importörens och distributörens skyldigheter vid bristande överensstämmelse

18 § En tillverkare eller en importör som anser eller har anledning att anta att en produkt som denne har släppt ut på marknaden inte är förenlig med de krav som föreskrivs i denna lag eller i föreskrifter meddelade i anslutning till lagen, ska omedelbart vidta de korrigerande åtgärder som krävs för att få produkten att överensstämma med kraven eller om det är lämpligt dra tillbaka eller återkalla produkten.

Ett tillbakadragande eller en återkallelse av produkten ska ha det innehåll som anges i 15–18 §§ produktsäkerhetslagen (2004:451). Det som sägs där om återkallelse från distributör ska dock i stället avse tillbakadragande.

En distributör som anser eller har anledning att anta att en produkt som denne har tillhandahållit på marknaden inte är förenlig med de krav som föreskrivs i denna lag eller i föreskrifter meddelade i anslutning till lagen ska säkerställa att det vidtas nödvändiga korrigerande åtgärder för att få produkten att överensstämma med kraven eller om det är lämpligt dra tillbaka eller återkalla produkten.

19 § En tillverkare, en importör eller en distributör som anser eller har anledning att anta att en produkt som denne har släppt ut eller tillhandahållit på marknaden utgör en risk ska omedelbart underrätta behöriga marknadskontrollmyndigheter i de medlemsstater inom Europeiska unionen där denne tillhandahållit produkten och lämna detaljerade uppgifter om bristerna och de korrigerande åtgärder som vidtagits.

Skyldighet att kunna identifiera aktörer

20 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka uppgifter som tillverkare, tillverkarnas representanter, importörer, distributörer och privatimportörer ska lämna till en marknadskontrollmyndighet i fråga om identifiering av aktörer som har levererat eller mottagit en produkt.

Situationer då tillverkarens skyldigheter och uppgifter överförs eller överläts till en annan aktör

21 § En tillverkare får genom en skriftlig fullmakt utse en representant som ska utföra de uppgifter som anges i fullmakten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om krav på innehållet i och omfattningen av fullmakten.

22 § Om en importör eller en distributör tillhandahåller en produkt på marknaden i eget namn eller under eget varumärke, övertar importören eller distributören tillverkarens skyldigheter enligt denna lag och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Detsamma gäller för en importör eller en distributör som ändrar en produkt som redan släppts ut på marknaden på ett sådant sätt att överensstämmelsen med kraven i denna lag och föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen kan påverkas.

23 § Om en tillverkare inte fullgör sina skyldigheter för produktens överensstämmelse med kraven i denna lag och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen, ska en privatimportör innan produkten tas i bruk säkerställa att produkten uppfyller de grundläggande kraven enligt 4 § och de föreskrifter som meddelats i anslutning till den bestämmelsen samt överta tillverkarens skyldigheter enligt 10 och 11 §§ samt föreskrifter som meddelats i anslutning till 9 § 3.

24 § Den som släpper ut på marknaden eller tar i bruk en produkt som genomgått en omfattande förändring eller ombyggnad eller den som gör att en produkt som undantagits från lagens tillämpningsområde faller inom lagens tillämpningsområde, ska säkerställa att produkten överensstämmer med kraven i denna lag och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förfarandet för bedömning av överensstämmelse med kraven i fall som avses i första stycket.

Anmälda organ

25 § Bestämmelser om organ för bedömning av överensstämmelse finns i lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll och i föreskrifter meddelade i anslutning till den lagen.

Ett sådant organ som avses i första stycket får utföra bedömning av överensstämmelse av produkter som omfattas av denna lag endast om Europeiska kommissionen eller någon medlemsstat i Europeiska unionen inte har anmält invändningar inom två veckor efter det att en sådan anmälan som anges i 9 § första stycket lagen om ackreditering och teknisk kontroll har skett.

Marknadskontroll

Marknadskontrollmyndighet

26 § Bestämmelser om marknadskontroll finns i artiklarna 15.3 och 16–29 i förordning (EG) nr 765/2008.

Marknadskontroll ska utövas av den myndighet som regeringen bestämmer.

Hjälp från Polismyndigheten

27 § På begäran av marknadskontrollmyndigheten ska Polismyndigheten lämna den hjälp som behövs när marknadskontrollmyndigheten vidtar åtgärder enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen, om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att en polisman särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller
2. det annars finns synnerliga skäl.

Förelägganden och förbud

28 § Marknadskontrollmyndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs för att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen samt direkt tillämpliga rättsakter som har meddelats med stöd av Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/53/EU av den 20 november 2013 om fritidsbåtar och vattenskotrar och om upphävande av direktiv 94/25/EG ska efterlevas.

Ett föreläggande eller förbud enligt första stycket eller ett beslut om åtgärd enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen, ska förenas med vite om det inte av särskilda skäl är obehövt.

Marknadskontrollmyndigheten får bestämma att dess beslut enligt första stycket och enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen, ska gälla omedelbart.

Avgifter

29 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för marknadskontroll enligt denna lag och enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen samt om avgifter för marknadskontroll enligt förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen.

Sanktionsavgift

30 § En tillverkare, tillverkares representant, importör, distributör eller privatimportör ska åläggas att betala en sanktionsavgift om denne eller någon som handlar på dennes vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot någon av 10–19 §§ eller 23 § eller mot föreskrifter som har meddelats i anslutning till dessa paragrafer.

Sanktionsavgift enligt första stycket för en privatimportör får endast åläggas om det finns synnerliga skäl.

Sanktionsavgift får inte åläggas någon för en överträdelse av ett förbud eller för en underlåtelse att följa ett föreläggande som har förenats med vite.

I övrigt ska i fråga om sanktionsavgift 37 § andra stycket och 39–43 §§ produktsäkerhetslagen (2004:451) tillämpas.

Överklagande

31 § Marknadskontrollmyndighetens beslut om förelägganden och förbud enligt 28 § första stycket får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut enligt denna lag av marknadskontrollmyndigheten får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 mars 2016.
 2. Genom lagen upphävs lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar.
 3. Produkter som är förenliga med kraven i den upphävda lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar och föreskrifter som meddelats i anslutning till den lagen får fortsätta att tillhandahållas på marknaden eller tas i bruk till den 18 januari 2017.

4. Kraven för avgasutsläpp i den upphävda lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar och föreskrifter som meddelats i anslutning till den lagen ska fortsätta att gälla för utombordsmotorer som arbetar enligt ottoprincipen och uppfyller följande:

- a) har en effekt på högst 15 kilowatt,
- b) har tillverkats av små och medelstora företag enligt definitionen i kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag, och
- c) har släppts ut på marknaden före den 18 januari 2020.

5. Förelägganden och förbud som har meddelats med stöd av den upphävda lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar ska fortfarande gälla.

På regeringens vägnar

STEFAN LÖFVEN

SVEN-ERIK BUCHT
(Näringsdepartementet)

